

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 193 (3355) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Gyászba borította a bolgár nemzetet uralkodója halála

Szeptember 5-én lesz Boris király temetése

A bolgár testvérnépet súlyos csapás érte államfőjének, Boris cárnak váratlanul bekövetkezett halálával. A mai idők szomorú sajtóságához tartozik, hogy a hirtelen haláleset körül is mendemondák keletkeztek, melyek gyanakodva szólnak a haláleset okáról. A bolgár kormány éppen ezért szükségesnek is tartotta, hogy közlést adjon ki, mely körülményesen megjelöli a halálokozót szívbetegséget. Bizonyos, hogy Bulgáriának is a mostani világháborúban sok feszült helyzetet kellett elviselnie, s az Európa ellen irányuló támadás kivédésében is fontos szerep vár rá. Ebben az időpontban az ország vezérének kidőlése kétszeresen fájdalmas megpróbáltatás.

A bolgár kormány azonban éppen az ő emlékére hivatkozva tud a bolgár nemzet fokozott egységében bízni. Az elhunyt király nemcsak életével, hanem halálával is a bolgár nép összetartását szolgálta, erre az összetartásra adott drámai erejű végső felszólítást. A dolgozó bolgár nép pedig ezt a felszólítást egész bizonyosan teljesíteni is fogja. Kezesség rá az a szeretet, mellyel uralkodóját életében körülvette. Se az újabb időkben, se a korábbi történelmi korszakokban nem volt még államfő, aki nép szerűbb lett volna az elhunyt Boris cárnál.

A népszerűségnek nem voltak mondacsinalt, mesterkélten előidézhető okai. Természetes velejárója volt ez annak az életstílusnak, ahogyan a király a maga sorát és életmódját azonosította népével. Megvalósította az egyszerűséget, a külső fényességek és ragyogások nélküli uralkodást, a hivalkodás nélküli erkölcsi magasságot a trónon. Még uralkodói tiszteletdíját is maga alá szállította, hogy ezzel példát mutasson az igénytelenségre és az ország érdekében való takarékosra. A hadseregben, a hivatali szervezetben is a cafrang nélküli egyszerűség elvét vitte keresztül s mégis (vagy éppen azért) mindenütt fölkellette az önértékelést és a szívekben való odadás bőséget.

Mikor a mult világháborús összeomlás idején trónralépett, nem hatalmi fényességet vállalt, hanem a veszélyek sokaságát és a népére következő sanyarúságok mezosztását. A nyomor világháborúval, a bolsevizmus, Bulgáriában valóságos földközi-tengeri támpontot kívánt kiépíteni magának. E törekvés ellen a király

aszketizmusa és az őt követő nép dolgozó összetartása volt az, ami az országot a belső följordulástól megvédte. Ennek az országmentő és országerősítő

egyszerűségnek és névtelen küzdelemnek az emlékeit hagyta Boris király maga után örökségül. Nagy és elpusztíthatatlan erkölcsi örökség.

Negyvennapos országos gyász

Szófiából jelentik: (MTI) A Bolgár Távirati Iroda jelenti: Az elhunyt király holttestét vasárnap felravalózták a Szent Péter és Pál kápolnában. Délután a ravatal előtt megjelentek a kormány tagjai Filov miniszterelnökkel az élen. Hétfőn a királyi ravatalt az új Sándor templomba viszik át, ahol a közönség is megnézheti. A temetés szeptember 5-én lesz ugyanebből a templomból. A temetés pontos idejét még nem közölték.

A palotában 12 hónapos udvari gyászt rendeltek el. Ebből hat hónap a teljes gyász.

Szófiából jelentik: (MTI) A bolgár minisztertanács 30 napos országos gyászt rendelt el. Ez alatt az idő alatt minden szórakozóhely zárva marad. Mulatságokat nem szabad tartani. Az első héten szünetelnek a mozik, a színelőadások, hangversenyek és egyéb előadások. A Szent Szinodus határozata szerint egyelőre nem tarthatnak az országban esküvőket. A bolgár sportszövetség elrendelte, hogy a cár halála miatt nem tarthatók sportversenyek.

Szófiából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Alexander Nevszki székesegyházban vasárnap reggel misét mondtak az elhunyt király lelkiüvéért. Ezt követően istentiszteletet tartottak, amelyen II. Simeonért, az új cárt imádkoztak.

Szófiából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A bolgár hadsereg tisztikara, altisztjei és kőzkatonái vasárnap reggel letették a hűségüket II. Simeon cárra.

A jövő feladata: megőrizni az elhunyt hagyatékát

Szófia. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A bolgár minisztertanács ezombaton este felhívást intézett a bolgár néphez a rádióban amelyet Filov miniszterelnök olvasott fel. A felhívásban többek között ezeket mondta:

— Bulgáriát óriási veszteség érte. Az egész bolgár nemzetet mélyes fájdalom tölti el hön szeretett cárya halála felett s a bolgár nép elismerése és hála mélyen. Nekünk bolgároknak szent feladatunk, hogy rendíthetetlenül kövessük hagyatékát. Őrizzük meg egy-együnköt és odadásul magunkat is.

Bulgária haladása és boldogulása érdekében.

Szófia. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Brannik bolgár állami ifjúsági szervezet tagjait vasárnap feleskették a fiatal II. Simeon cárra. 200.000 fiatal fiú és lány mondta el az esküt. A szófia Brannik-ifjúság erre az ünnepélyes eseményre Bojanába ment, ahol az ifjúság állami vezetője előtt hangzott el az eskü. A vezető méltatta az elhunyt uralkodó életművét és magasztalta, mint a bolgár ifjúság védelmezőjét. Az egész bolgár ifjúság nevében hűséget fogadott azután a fiatal II. Simeon cárnak.

Egyelőre még nem kerülhet sor kormányzótanács kinevezésére

Szófia. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A bolgár Távirati Iroda vasárnap közölte a bolgár alkotmány ama rendelkezését, amely a cár korai halála esetén a trónöröklést és a kormányzótanácsot szabályozza. E szerint ha a király nagykorúsága előtt lép a trónra nagy-

korúságig kormányzótanácsot és gyámokat kell kijelölni. A kormányzótanács három kormányzóból áll akiket a nagy szobranje választ meg. Tagjai lehetnek a miniszterelnök, a legfelsőbb törvényeség tagjai vagy olyan személyek, akik ezt a tisztséget már korab-

ban betöltötték. A kiskorú cár nevelését az özvegy királynéra és a gyámokra bízák, akiket a minisztertanács nevez ki.

Szófia. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Politikai körökben kijelentik, hogy egyelőre nem kerülhet sor kormányzótanács kinevezésére. Időközben a minisztertanács irányítja az ország ügyeit. Ezt a döntést hozta a kormány szombat délután öt órától éjjel 12 óráig tartó ülésén.

A külföld részvéte

Róma. (MTI.) Mint a Vatikánvárosból jelentik. XII. Pius pápa részvétét nyilvánította a bolgár kormánynak a király halála alkalmából.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Boris cár elhunyt alkalmából a Führer a cár özvegyéhez és Filov miniszterelnökhöz részvététáviratot intézett.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Barcziházi Bárczy István m. kir. titkosnancos, miniszterelnökeégi államtitkár és Szentmiklóssy Andor r. követ. meghatalmazott miniszter. a külügyminiszter állandó helyettese vasárnap felkereste Toseff budapesti bolgár követet és III. Boris cár elhunyt alkalmából a kormány, illetve a külügyminisztérium részvétét tolmácsolta.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Dr. Homonnay Tivadar. Budapest székesfőváros főpolgármestere részvététáviratot intézett Szófia főpolgármesteréhez III. Boris cár elhunyt alkalmából.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Tasnady Nagy András, a képviselőház elnöke a bolgár király halála alkalmából ezt a táviratot küldte a bolgár nemzetgyűlés elnökének:

A magyar országgyűlés képviselőháza mélyes megilletődéssel értesült arról a kegyetlen csapásról, amely a testvér bolgár nemzetet érte III. Boris cár öfélése korai elhunytával. Az elhunytban Bulgária jennkölt lelkü bölc uralkodóját. Magyarország pedig igaz és nagy barátját veszítette el. A két nemzet lelke a mélyes gyász érzésében egybeolvad. Ebben a gyászban a testvéri érzéssel vesz részt a magyar képviselőház. Kérem, hogy ezeket az érzéseinket méltóztassék tolmácsolni a nemzetgyűlés előtt.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz király és császár rendelkezése az olasz udvar háromheti gyász

Mezik műsora:

APOLLÓ: Kadétszereltem.
BELVÁROSI: Alomkerिंग.
CASINO: Haláltánc.
KORONA: Csalládunk szőgyene.

*tart III. Boris bolgár király halála al-
halmával.*

Berlin. (MTI.) Illetékes német hely-
ről tájékoztatásul közlik: A bolgár ki-
rály halála a német fővárosban megle-
petést okozott, mert legutóbbi jelenté-
sek azt állapították meg, hogy javulás-
ra számíthatnak. Az egész német nép
és a birodalom vezetősége mély részvét-
tel vett tudomást az eseményről. Minden
eszei a politikai kapcsolattól eltekint-
ve, a német nép a bolgár királyban an-
nak a bolgár népnek fejét látta,
amely a versaillesi békeparancs miatt
szennvedett és ebből az állapothól olyan
függetlenség tudott fejlődni, amely
igazságos rendszer keretében meghozza
gyümölcsét. Boris király nemcsak a bol-
gár nép és Délkelet-Európa, hanem álta-
lában egész Európa szempontjából egyi-
ke volt azoknak a személyiségeknek,
akikben a kelet elleni küzdelemben a
boldogabb Európa felépítésének biztosí-
tékát látták.

Berlin. (MTI.) A NTL. jelenti: A va-
sárnapi újságok vezető helyen foglal-
koznak III. Boris cár halálával. Min-
den lap kiemeli, hogy a német nép
őszinte részvételt osztozik a bolgár né-
pet ért nagy gyászban, mert az elhunyt
király igaz barátja volt Németorszá-
nak.

**Másiél hónapi fogház
— hamis tanúzásra
csábításért**

Nagyvárad aug. 30. Argyelan Péter-
és Argyelan Julianna berekbűzör-
ményi asszonyok 1942 októberében va-
jat és mézet adtak el Halász Imre szűc-
mester és szörmekereskedő feleségének
a megállapított árnál magasabb ösz-
szegért. Szerencsétlenségükre éppen a
erősüzletben tartózkodott dr. Németh
rendőrfogalmazó, aki úgy látta, fi-
gyelt már a két asszony üzérékedését,
mert azonnal fölment utánuk a laká-
ba és — tettenérve, amint a vajért és
mézért kért magasabb összeget átvették
— nyomban bekísértette őket a rend-
őrségre. Amikor az asszonyok az idézést
megkapták, bátyjukkal, Argyelan Péter-
rel fölmentek Halászné lakására és meg-
érdeklődtek, hogy ő is kapott-e idézést.
Majd a nemleges válasza Argyelan azt
mondta, hogy a verő sem húzhatja ki
magát a felelőség alól a fenyegetéssel
arra akarta rábírnai a két asszonnyal
együtt, hogy ha majd kihallgatják,
csak annyit mondjon, hogy megvétele
kinálták a vaját és mézet. Az arról se
tegyen említést.

Emiatt a három fatusi ellen — akik
közül a két asszonyt az árdragításért
már elítélte az útszabírószék — eljárás
indult hamis tanúzásra csábítás büntette
címén.

Ügyüket ma délelőtt tárgyalta a nagy-
váradai törvényszék dr. Bóka-Papp Ernő
tanácsa. A vádlottak tagadták a terhük-
re rótt bűncselekményt, Halász Imrén-
né azonban eskü alatt vallott ellenük.

A bíróság bűnösnek mondotta ki
mindhárom vádlottat hamis tanúzásra
való rábírásra törekvés vétségében és
ezért Argyelan Pétert — aki más ügy-
ből kifolyólag már volt büntetve —
egy havi és 15 napi fogházra, a két
asszonyt 10—10 napi fogházra ítélte. Az
ítélet nem jogerős.

**Hol és mikor jelenjenek meg
a leventék az előírt foglalkoztatáson**

Szigoruan megbüntetik a meg nem jelenőket

Nagyvárad thj. város polgármestere
26.123/1943. szám alatt a következő
hirdetményt adta ki:

A honvédelmi miniszter a levente fog-
lalkozások megkezdését 1943. évi szept-
ember hó 1-től elrendelte.

Felhívom Nagyvárad város valamennyi-jelenjen meg:

3. sz. lev. körzet I. sz. csapata	Vársánc gyak. téren hétfő	13.30-kor
3. sz. " " 2. " "	Szálka rét gyak. téren esütört.	13.30-kor
3. sz. " " 3. " "	Vársánc gyak. téren péntek	13.30-kor
3. sz. " " 4. " "	Szálka rét gyak. téren hétfő	13.30-kor
2. sz. " " 5. " "	Vársánc gyak. téren péntek	13.30-kor
2. sz. " " 6. " "	Szálka rét gyak. téren szerda	13.30-kor
4. sz. " " 7. " "	Vársánc gyak. téren esütörtök	13.30-kor
2. sz. " " 8. " "	Vársánc gyak. téren kedd	13.30-kor
3. sz. " " 9. " "	Szálka rét gyak. téren szerda	13.30-kor
3. sz. " " 10. " "	Szálka rét gyak. téren kedd	13.30-kor
5. sz. " " 11. " "	Szálka gyak. téren szerda	13.30-kor
4. sz. " " 12. " "	Rhédey gyak. téren hétfő	13.30-kor
4. sz. " " 13. " "	Rhédey gyak. téren szerda	13.30-kor
6. sz. " " 14. " "	Rhédey gyak. téren esütört.	13.30-kor
6. sz. " " 15. " "	Vársánc gyak. téren péntek	13.30-kor
2. sz. " " 16. " "	Vársánc gyak. téren péntek	13.30-kor
6. sz. " " 17. " "	Szálka gyak. téren szombat de.	7.30-kor
4. sz. " " 18. " "	Szálka gyak. téren szombat de.	7.30-kor
4. sz. " " 19. " "	Szálka gyak. téren szombat de.	7.30-kor
4. sz. " " 20. " "	Vársánc gyak. téren szombat	10.30-kor
2. sz. " " 21. (polg.)	Rhédey gyak. téren szombat de.	7.30-kor
6. sz. " " 22. (kp.-os)	Szálka rét gyak. téren kedd	7.30-kor
4. sz. " " 23. (g. kat. tan.)	Püsp. kert gyak. téren esüt. de.	7.30-kor
4. sz. " " 24. (papi es.)	Rhédey gyak. téren hétfő de.	7.30-kor
6. sz. " " 25. (postás es.)	Rhédey gyak. téren hétfő du.	13.30-kor
3. sz. " " 26. (fje es.)	MÁV. sportpálya kedd du.	13.30-kor
6. sz. " " 27. (MÁV. es.)	Rhédey gyak. téren heti több foglalkozás	
3. sz. " " 28. (zene)	Osök..2a03 rétesvby rz .snrd eta taoiw	

Igazolatlanul meg nem jelenés a hon-
védelmi törvény végrehajtási utasításá-
ban ismertetett büntetést vonja maga
után.

Foglalkozásról távollétet csakis előzetes

kérelem alapján lehetséges. A kérelem
a leventeparancsnokhoz terjesztendő.
A leventeparancsnokok figyelmét fel-
hívom a legszigorubb eljárásra az igazo-
latlanul hiányzó leventékkel szemben.

**Kik irányítják a lóversenyek
eseményeit**

**Érdekes vendégek jönnek Nagyváradra a versenyek
alkalmából**

A Gróf Tisza István Lovasegylet ál-
tal rendezett lóversenyek sportvezető-
sége az alábbiak szerint alakul:

A vágató versenyek intézősége: Az
Urlova-ak Szövetkezete részéről: Nemes-
kéri-Kiss Sándor nyug. követ. meghá-
lalmazott miniszter, Baintner László
huszárezredes, Markovits Kálmán, Na-
dányi Pál.

Az ügétő versenyek intézősége: Az
Ügétő Verseny Egylet részéről: Hedry
Béla ny. áll. altábornagy, Markovits
Kálmán, Nadányi Pál.

Mindkét versenyre vonatkozó verseny-
bizottság:

Elnökök: vitéz Lázár Károly vezér-
őrnagy, a m. kir. testőrség parancsnoka,
vitéz Hanthy László alezredes, a m. kir.
lovastestőrség parancsnoka.

Tagok: dálnoki Veress Lajos altábor-
nagy, m. kir. IX. hadtest parancsnoka,
dr. Cziffra Kálmán Bihar vármegye fő-
ispánja, dr. Hlatky Endre Nagyvárad
város főispánja, Somfalvy Ferenc ezre-
des, Fónagy János vezérkari ezredes,
melnöi Hernády Károly ezredes, m. kir.
pótgyalozezred parancsnoka, Szepesvá-
r-csaj Alfons ezredes, vitéz dr. Nadányi
János Bihar vármegye alispánja, dr.
Soós István, Nagyvárad város polgár-
mestere, nemes Paletta Géza ezredes,
vitéz Huszty Imre ezredes, vitéz Ro-
czay István alezredes, vitéz Péterffy

Jenő esendőrezredes.

Versenybírók: Markovits Manó,
Bíró: Urbányi Gyula és Fóris Béla,
Indító: vitéz Szunyogh Rudolf,
Totalizátor vezető: Huszka Viktor,
Mézszó: Ujházy Zsigmond ezredes.

Handicapper és versenypénztáros:
Magyar Balázs.

Pályafelügyelő: Ehrenberg Ferenc őr-
nagy.

Mint a fent közölt névsorból látható,
két igen érdekes vendége lesz a várad-
i versenyeknek, egyrészt Nemeskéri-Kiss Sán-
dor személyében, aki nemcsak

expoucese, hanem mint elsőrangú bíró,
nagy sikereket ért el a szépirodalom te-
rén is számos könyvével, másrészt
Hedry Béla nyug. altábornagy alakjá-
ban, aki az Ügétő Verseny Egylet elnö-
ke és ezen minőségében igen nagy érde-
mei vannak az ügétősport népszerűsíté-
se terén.

Biztosak vagyunk, hogy ezt a két el-
sőrangú sportférfit is meg fogja ejteni
a nagyváradai gyeprézsza, mely annak-
idején bővös körébe vonta a Gróf Tisza
István Lovasegylet nagynevű névadó-
ját is.

Követhatjuk meg és megtekinthetjük a
"MAGYAR LAPOK"-at.

**Áthelyezések a várad-
rendőrség detektív-testületénél**

Nagyvárad. Mint értesülünk, a
nagyváradai rendőrség detektívtestü-
leténél áthelyezések történtek. So-
mogyi Lajost a politikai osztály cso-
portvezetőjét Makóra, Vay Lászlót
pedig, aki a közigazgatási osztálynál
feljesített szolgálalat, Zomborba he-
lyezték át.

Somogyi Lajos nagy felelősséget
igénylő tisztségét a visszacsatolás
napjai óta töltötte be Váradon nagy
lelküimeretességgel és kötelességtu-
dással. Kiváló egyénisége a városban
nagy tiszteletnek örvendett. Távozása
érzékeny vesztesége nemcsak a de-
tektívkarának, hanem a város keresz-
tény társadalmának is.

Vay László szintén példaképe volt
a kifogástalan tisztviselőnek. Mint
futballbíró igen gyakran vezetett
sportmérkőzéseket nagy hozzáértés-
sel.

**A szeptember havi
hadisegélyek kifizetésének
sorrendje**

Nagyvárad thj. város adóhivatala
5376—1943. adóhiv. sz. alatt az aláb-
bi közleményt adta ki:

A városi adóhivatal tudomására
hozza az érdekelteknek, hogy az
1943. év szeptember havi hadisegé-
lyeket a következő sorrendben fogja
kifizetni:

**I. adóhivatali pénztár (Város-
háza, földszint 10. sz. szoba).**

1943. szeptember 1-én 351-től
700-ig, szept. 2-án 701-től 1050-ig,
szept. 3-án 1051-től 1407-ig, szept.
4-én 1-től 350-ig terjedő sorszám
alatt törzkönyvezett hadisegélyeket.

**II. Városi Főpénztár (Városháza
földszint 1. sz. szoba).**

1943. szeptember 1-én 1601-től
1850-ig, szept. 2-án 1851-től 2100-ig,
szept. 3-án 2101-től 2400-ig, szept.
4-én 1408-tól 1600-ig terjedő sor-
szám alatt nyilvántartott hadisegélyek.

**III. A közérdekű munkaszolgá-
latosok hadisegélyét a főpénztár
fizeti ki f. évi szeptember 6-án.**

Figyelmezteti az adóhivatal az ér-
dekelteket, hogy a fenti sorrendhez
szigoruan ragaszkodik és kivételt sen-
kivel szemben sem fog tenni.

Nagyvárad, 1943. augusztus 26-án.
Városi adóhivatal.

**Bevonult mezőgazdasági
munkás helyettesít állíthat**

A hivatalos lap vasárnapi számá-
ban megjelent rendelete szerint a
mezőgazdasági munkára szerződött,
de katonai szolgálatra bevonult mun-
kás helyettesül elsősorban az: kell
felfogadni, akit a bevonult munkás
ajánl a munkaadónak, feltéve, hogy
az ajánlott munkaképes, megbízható
s az ajánlást a munkás a behívást kö-
vető nyolc napon belül bejelenti. A
bevonult aratómunkás helyettesét
csak akkor kell felfogadni, ha az
ajánlást az aratás előtt két nappal
tudomására hozták a munkaadónak. Ha
az eredetileg szerződötetett munkás
több munkára jelentkezik, a helyet-
tes felbonthatja munkaszerződését.
Ha a helyetteses munkás kívánja tartani
a szerződést, mind a bevonult és visz-
szatért, mind a helyetteses munkás
szerződése fennáll. A helyetteses ak-
kor bonthatja fel a szerződést, ha
ezt a bevonult munkás jelentkezősége-
lül szüntött 24 óra alatt közli.

Taganrogot tervszerűen kiűritették a németek

Két-három héten belül összeül Londonban vagy Moszkvában a hármas értekezlet — Normann Dawis, Roosevelt bizalmasa Londonba érkezett

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Daily Mail diplomáciai tudósítója jelenti, hogy Majszi szovjetorosz nagykövet, aki a közeljövőben Angliát elhagyni szándékozik, vasárnap este Edennel együtt Londonba érkezik és hétfőn a külügyminisztériumban tárgyalnak, hogy előkészületeket tegyenek egy háromhatalmi konferenciára. A konferenciát két-három héten belül Londonba, vagy Moszkvába, vagy pedig valamelyik kisvárosba hívják össze. A konferencián Eden képviseli a brit és Molotov a szovjet kormányt. Roosevelt szintén képviselőt küld a konferenciára. Nem biztos még, hogy Hull amerikai külügyi államtitkár részt vesz-e az értekezleten. Jelentősége lehet annak is, hogy Normann Dawis, Roosevelt és Hull belső barátja, hétfőre virradó éjjel szintén Londonba érkezik.

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Knox, az Egyesült Államok haditengerészeti minisztere Hamiltonban mondott beszédében kijelentette, hogy a szövetségesek eddig csupán előretolt állásokért harcoltak. Csak Szovjet-Oroszországban került kemény csatákra sor. Hátra van még a kontinen-

sen való partraszállás. A miniszter ezután így folytatta:

— El kell ismerni, hogy éppen csak a nagy áldozathozatal kezdetén vagyunk és a legnagyobb próbatételek még előttünk állnak. Esztelen volna mindenki, aki a németek harcra való hajlandóságát és a japánoknak a halállal dacoló elszántságát nem venné számításba.

Taganrog kiűritésével keresztezik a németek a bolsevisták támadási szándékát

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Az arcvonát megrovidítése érdekében már reggelben előkészítési intézkedések során hétfőre virradóra a németek kiűritették Taganrogot. A városban és kikötőben minden hadifontosságú berendezést tervszerűen szétromboltak. A szovjetnek az a kísérlete, hogy megzavarja a német hadmozdulatokat, a biztosító kötélekektől és a gondosan elhelyezett aknamezőkön súlyos veszteséget szenvedett.

Berlinből jelentik: (MTI) Taganrog kiűritéséről a Német Távirati Iroda ezt a jelentést adta ki:

A német csapatok az összes katonai berendezések elpusztítása után a rugalmas védelem végrehajtása miatt kiűritették Taganrogot. Ezzel a német

hadvezetés keresztezi a szovjet támadási szándékát, mely támadás mind nagyobb véráldozatot követel a Szovjettől.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A német tengeri erők az Azovi tengeren Taganrogtól délnyugatra harcra kényszerítettek 6 szovjet motoros ágyúnaszádot. Saját veszteség nélkül elsüllyesztettek közülük kettőt.

Stockholmból jelentik: (B. TN.) A Dánia és Svédország közötti ravbeszélő összekötötést szombaton este megszüntették és hétfőn reggelig nem állították helyre. Keresztély király és a kormány tartózkodásának helye még ismeretlen.

Osloból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Észak-Norvégiában ellenséges

ügynökhálózatot lepleztek le. 11 norvég állampolgárt halálra ítélték. Hárrom norvég fegyhabüntetőt kapott. Az elítéltek vagyonát elkobozták.

„Aligha tekinthető semlegesnek a svéd sajtó hangja Németország irányában”

— állapítja meg a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz megállapítja, hogy a svéd sajtó hangja aligha tekinthető már semlegesnek, mielőtt Németországgal foglalkozik. Már pedig a svéd sajtó tárgyilagos viselkedése annál helyénvalóbb lett volna mert Svédország déli szomszédja és háborus szomszédja Svédország szomszédja lett északon is nyugaton is, Dániában illetve Norvégiában. Svédország keleten Finnországgal szomszédos, mely viszont Németországnak fegyvertársa. Skandináviában, mint Európa egyik részében, ma különleges törvény érvényes. Ez a törvény a harc, mellet az európai népek többsége a maga és vele közös szárazföldi szabadságért folytat. Az a tény, hogy Svédország ebben a harcban nem vesz részt, ellentétben van földrajzi elhelyezkedésében. Ezeket a tényeket egymással kapcsolatba hozni nem könnyű, viszont annál inkább hálás feladat. A svéd sajtó azt gondolja, hogy nemcsak kivonhatja magát e feladat teljesítése alól, hanem Svédország földrajzi helyzetét takaróként

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit híroroda közli a News Chronicle kairói tudósítójának jelentését, amely szerint Palesztinában minden forrong. A zsiók és az arabok felfegyverkeztek és készenállanak arra, hogy megtámadják egymást. Még súlyosabb a helyzet amiatt, hogy az arabok arra is vállalkoznának, hogy nekimenjenek a briteknek, ha nem szüntetik meg a zsidók Palesztinába való bevándorlását. Ezzel szemben a zsidók azzal fenyegetőznek, hogy abban az esetben lépnek fel fegyveresen, ha az angolok lezárják a zsidók előtt Palesztinát.

is használhatja olyan viselkedés számára, amely Németországgal szemben elbizakodottnak, vagy kihívónak tekinthető és amieltt híjával van Németország és szövetséges társai irányában a megértésnek. Ennek igazolására hivatkozik azokra a svéd sajtóhangokra, amelyek a norvég, vagy dániai eseményekkel kapcsolatosak, vagy egy német futárgép svédországi kényszerleszállására, egy svéd tenger-alattjárónak svéd vizen való elsüllyesztésére és egy kereskedelmi gőzhajónak a felségvizeken kívül gyakorolt jogos önvédelmére, a német-svéd átmenőszállítási egyezmény felmondására. Mindezekhez a sajtó olyan megjegyzéseket fűzött, amelyek bajosan egyeztetelhetők össze a svéd semlegességgel.

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz a továbbiakban megállapítja, hogy a hadieseményekről szóló svéd tudósításokat Németország irányában a jóakarati hiánya hatja át. A svéd sajtó mentegeti az angol-amerikai légiterrort a német polgári lakossággal szemben. Hasonlóképpen kifogásolja a lap a svéd sajtó hangját a skagerakki halászhajóincidens ügyében. A jogi helyzet teljesen kifogástalanul Németország mellett beszél és a svéd hajóknak a német védelmi övezetben való tartózkodását csak ellenséges magatartásnak lehetett tekinteni és így is kellett rá válaszolni. Mindamelett a svéd sajtó közzéírta a svéd sajtó hangja ellen, a német véderő becsületét sem kíméli.

Ideje tehát élesen figyelmeztetni a svéd sajtót. A svéd sajtó nagyrészenek politikai érzelme nagyjából semmiben sem különbözik a német nép ellenségeinek érzelmeitől.

Amíg azonban a Németországgal hadatviselő országok sajtójának ehhez joga van, mert ezzel háborus politikai szerepet teljesít, a svéd sajtónak ez a joga nem ismerhető el, amíg a német-svéd viszonyt a semlegesség jellemzi.

Közyűlést tart a Bihar megyei Gazdasági Egyesület lótenyésztési szakosztálya. Nagyvárad, saját tud. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület lótenyésztési szakosztálya 1943. szeptember 4-én délelőtt 10 órakor a Magyar Házban (Sal Ferenc utca 9.) közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel az elnöki megnyitó, a szakosztály működéséről szóló jelentés, a szüret bemutatója a tagsági díj megállapítása, a bályoki esküvővel települési és a patkósi tanfolyam rendezése.

Előzetes jelentés!

Göndör közkedvelt TIP-TOP

revü a Szigligeti Színházban

Nagy megnyitó díszelőadás

szeptember 3-án, pénteken este pont háromnegyed 8 órakor

16 világhíres attrakció 16

Teljesen új, itt még nem látott szenzációs műsor!

Jegyelővétel szerdán, szeptember 1-től d. e. 10-től 1-ig és d. u. 4-től a színház pénztárána

Kisgazdai polgárok Nagyváradon

A hétfői rózsaszínű függetlenből vetjük a világrengető nagy hírt, hogy a kisgazdapárt országos intézőbizottsága szeptemberben fontos ülést tart. Az ülésre még szeptember 15. előtt sor kerül. A fenti fontos közlemény még egy ennél is fontosabb követi: az értekezlet után a párt vezetői Kolozsvárra és Nagyváradra utaznak, hogy megbeszéléseket folytassanak az erdélyi politikai és szellemi élet vezetőivel a két nagy erdélyi városban a polgári tagozat helyi csoportjának megalakításáról.

A kisgazda polgárok tehát Nagyváradra is ellátogatnak. Bartha kegyelmes úr független polgáruinak mozgolódása után újabb kísérlet lesz az, amelyet a politikai konjunktúrának köszönhet majd Nagyvárad.

A mozgolódást még akkor sem vehetjük komolyan, ha a konjunktúra minden előnyét élvező kisgazda polgároktól, vagy polgári kisgazdáktól ered. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy kikkel fog megbeszéléseket folytatni Nagyváradon? Kik azok a politikai és szellemi vezetők, akik vállalják nálunk a kisgazdai polgárok, vagy polgári kisgazdák honnemtő buzgóságának képviselését. És még egyet szeretnék tudni: mit szól a Magyar Élet Pártja és az Erdélyi Párt a Kisgazdai polgárok, illetve polgári kisgazdák nagyváradai zászlóbontásához?

Szolgalatos gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

KISGYŐ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Kétsz. I.) 15-68.

II. RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 28. (Ganda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszertár, Mussolin-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszertár, Szlarovszky-u. 20. (Dr. Medvigy F., bérlő Feder Vilmos) 33-67.

Japán hivatalos vélemény a pápa szerepéről Róma bombázása alkalmával

„Ha az angolszász hatalmakban a szégyenérzésnek csak egy szikrája is lakozik...”

Rómából jelentik: Az olasz „Stefani” iroda tokiói szerkesztőjének a japán kormány szövegíróje a következőképpen nyilatkozott a pápa levelének az ügyben, amelyet a biboros vikáriushoz intézett, közvetlenül Róma bombázása után: A pápának a vikáriushoz intézett levele a legnemesebb megnyilatkozás, amit valaha emberi kéz leírt. A legemelkedettebb hangú és minden szenvedélytől mentes szózat azokhoz, akikben él a becsület, a méltóság, a tisztelet érzése a vallás és az emberi művelődés meg-

szentelt emlékei iránt. Ez a pápai megnyilatkozás nemcsak a keresztény népek legbensőbb érzéseit fejezi ki teljességgel, hanem az egész emberiséget a vallásra, az areszinre és a fajra való tekintet nélkül. Ha az angolszász hatalmakban a szégyenérzésnek csak egy szikrája is lakozik és csak parányi tisztelet is az emberi civilizáció és kultúra iránt, nem térhetnek napirendre a pápa szózata felett, amely az egész emberiség felett álló fórumról hangzott el.

Szabadtéri előadás az Ipartestület székházának udvarán

Ertékes előadás hangzott el a százéves szöszatról

Nagyvárad. Vasárnap este fél 8 órakor igen jól sikerült szabadtéri előadást rendeztek az iparos hadiárvák és az agghemház javára az Ipartestület székházának udvarán.

A rendező bizottság kitünően oldotta meg feladatát, mert az udvaron mintegy 400 személynek volt kényelmes hely biztosítva s az aránylag kis színpad helyes felállításával és reflektoros világítással élvezhetővé tette az előadást.

A műkedvelők Tóth Ferenc Falurosszáját játszották nagy sikerrel. Az előadás megkezdése előtt Kiss János ny. gimnáziumi igazgató tartalmas előadást tartott a „Szózat” színpadon történt elhangzásának 100-ik évfordulója alkalmából. Előadásában ismertette Vörösmarty Mi-

hály életét, közben az előadást megszakítva, Mogyoróssy Győző hatásosan szavaltta el a Szózatot.

Ezután került sor a kitünő népszínmű előadására. Az egyes szerepekben Enyedi Karola, Török István, Dombó József és Lakatos Gyula nyújtottak kiváló alakítást, de jól megállották helyüket a többi szereplők is, névszerint: Széles Gábor, Kovács Ilona, Szabó Rózsika, Végh József, Csontos Mária, Csüllög Andrásné, Bartók Erzsike, Pittmann István, Kósa Lajos, Kudar Erzsébet, Fleisz Elemér, Papp Géza, Mogyoróssy Győző, Csontos Irma, Bereczky Lajos.

Kiss János igazgató értékes előadását egyébként holnap közöljük.

Tisztviselői

étkezde

a Kat. Körben

Ebédmenü P 2-10

Szilágyi Dezső u. 5. Telefon 18-50

Közgyűlés keretében bucsuzott a Katolikus Legényegylet távozó igazgatója

Nagyvárad. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor közgyűlés keretében bucsuzott el székháza dísztermében a Katolikus Legényegylet 5. éven át volt igazgatójától Tempfli Istvántól. Mint már megírtuk, dr. Tempfli hivatalosan Szatmárra helyezték át és ezért vált meg tisztségétől.

Elsőnek Mellan István pápai kamarás, egyesületi elnök inézett tartalmas bucsubeszédet a távozóhoz. Az elnök meleg hangon emlékezett meg a volt igazgató hosszú éveken át kifejtett munkájáról, elcsukló hangon, könnyezve fejezte ki mélyszégyes halálját.

Beszédének befejezése után, Zitzmann Ferenc plébános méltatta a távozó érdemeit, majd Kudar Böske, a Mária Kongregáció nevében mondott kedves bucsuszavakat.

Ezután Fabián Ferenc délvideki titkár a munkások nevében bucsuzott el. Dr. Selmeczy János ügyvéd az egyesületi vezetősége nevében, Jelinek Géza világi elnök pedig a tagok nevében köszöntö meg a volt igazgató munkáját.

Dr. Tempfli István meghatott szavakkal mondott köszönetet a meleg szavakért, megemlítve, hogy minden igyekezetével az egyesület javát szolgálta, majd annak a reményének adott kifejezést, hogy utódja minden tekintetben pótolni fogja.

Végül a Legényegylet a munkás indíót énekelte el.

Pirosbabos fejkendő

Írta: Máthé László

— Igenis Százados Ur! Két óra múlva lesz a megerősítés!

— Isten óvjon, fiam! Az úton nagyon vigyázz!

A motor feldorombolt és a gépkocsi előreszókkent az úton.

Máriási szakaszvezető géppisztolyát az élére fektette és messze nezett előre a gépkocsiból.

Gyerekesen nyúlt nagy barna szemébe beleolajta az orosz táj végtelen egyhangúságát. Az ezerszer látott vidék, hatalmas rétek, nyilegyenes sorban sorakozó telefonpóznák, messziről felkiáltó hűvös erdők, úszókba omlott házak, szerte-szét heverésző örökre elnémult ócska harcokcsik látása unott filmet vetített az agyába.

Egyszerre érdeklődés villant át okos, úszta homlokán. Talán egy felröppent madár, talán egy tarlón futó nyúl az otthoni tájat juttatta eszébe. Mintha meleg kéz simogatására derült volna fel az arca. Örzsére gondolt. A kézfogóra és arra, hogy ha véglegesen haza mehet Magyarországra...

— Szakaszvezető úr! Beértünk az erdőbe, tessék vigyázni az úton! — Mond-

ta a gépkocsivezető honvéd.

Lassított. Mindketten mereven figyeltek előre, mert a banditák szeretik aknával kirakni az útát ezen a vidéken...

A következő pillanatban irtóztos lökés érte őket, füst, robbanás — a gépkocsi megpördült tengelye körül és oldalra dőlve nagy recesszéssel visszazuhan az útra.

Ahna robbant alattuk.

Pár pillanatra csend volt, aztán a szakaszvezető az utas fájdalomtól felzúszva megmozdult. Kezében a géppisztolyt szorongatta.

A gépkocsivezető már az árok partján lapult.

— Szakaszvezető úr! Küsszon ide az árokba!

Máriási szakaszvezető még eszméletre sem ébredt egészen, amikor a fák közül felkelepeltek az orosz géppisztolyok és jajongva süvítettek el feje felett a lövedékek.

Mindketten meglapultak, aztán amikor megvillanni látták az egyik orosz géppisztoly torkolatúját, mindketten egyszerre löttek.

Az elhallgatott rögtön.

Aztán egyszerre tíz-tizenkét irányból dördültek feljükk lövések.

— Pista! — kiáltott oda a szakaszvezető az árokból tüzelő gépkocsivezetőnek. — Húzdj jobbra az árokban, aztán szaladj el! — jelentésd, hogy századunk azonnal megerősítést kér! Én fedezlek a visszavonulásban és megyek utánad!

Alig adta ki a parancsot, máris hatalmas ütést érzett a vállában. Fájdalma nem volt, inkább valami kellemes meleg bágyadtság öntötte el.

Milyen hamiskásan mosolygott rá Örzsze egyszer nyáron, aratáskor, pirosbabos kendővel keretezett huncut kis arcával...

A gépkocsivezető ijedten nezett hátra, amikor a szakaszvezető géppisztolya elhallgatott.

— Azt a nemjodat! — kiáltott fel. — Ezt nem vizitek el szárazon! — És nem tétovázott egy percig sem, hanem fürge szökéllel, megdühödött ugrással bevetette magát az erdőbe. Mint a fergeg hajtotta gyilkos villám villant fel még pillanatra szuronya a sötét bokrok közül.

Amikor Máriási szakaszvezető magához tért, már csend hallgatott az országúton és csend feküdt az erdő felett.

Felállt. Megindult lassan az úton, aztán sietőre fogta lépteit. Balkarja életlenül lógott alá válláról, gyenge volt,

de mégis hajtotta előre tudatának alja ra befeszkelődött akarat: — — — kell mennie. Nem lehet lefeküdni az árok puha szélére végtelen nagy nyugodt elnyugvással, menni kell! Parancs. Rucsoöba kell menni!

A nap már az ég két kupolájának közepén szikrázott, amikor házak közé ért és honvédek támogatták az ezredparancsnok szállása felé.

— Ezredes úr alázatosan jelentem, a harmadik századot erős orvlövészbandák támadják! Rádió és távbeszélő összeköttetésünk megsemmisült, ezúton kérünk azonnali segítséget!

Összeesett.

Hallotta, hogy erélyes parancsnok clednek jelentése nyomán, odakint, motörök zaja zúg fel és elmosolyodott. A parancsot teljesítette, a segítség idejében ott lesz!

— Pista...? Kiss István honvéd...? Megérkezett már...? — Kérdezte öszszeszedve maradék öntudatát.

A körülötte állók értelmetlenül néztek rá.

— Derék... nagyon derék fiú... volt... hős volt... — Mondta tagoltan.

Aztán öntudatlanságba zuhanó arcán mosolyt csókolt az álom varázsa.

Pirosbabos kendő alól ígérkező, pajkos csillogással villant fel Örzsze két szép barna szeme.

Hatalmas veszteségei ellenére is kitar a Szovjetunió Ukrajna visszafoglalására irányuló törekvésében

Az idej ukrainai termés már német kézen van — Miusz környékére helyeződött át a keleti harcok súlypontja — Sztalin most már hajlandó résztvenni a hármass értekezleten

Lisszabon. (MTI.) Mint az angol hírszolgálat jelenti, washingtoni hivatalos körök nem hajlandók megerősíteni, sem megcáfolni azt a londoni hírt, amely szerint Molotov kijelentette, hogy Sztalin most már hajlandó résztvenni egy hármass értekezleten. Reméljük, hogy ez igaz, mondották a külügyminisztériumban és megjegyezték, hogy többet erről a kérdéstről nem mondhatnak.

Lisszabon. (MTI.) A Stefani jelenti: Az amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint Roosevelt elnök elfogadta Sumner Welles külügyi államtitkár lemondását.

Róma. (MTI.) Augusztus 29-én

A legnagyobb hevessegre emelkedtek a keleti harctér csatái

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató jelenti a keleti arcvonalról: A keleten folyó áriási csata, amelynek súlypontja most a miusi arcvonalra helyeződött, már majdnem 3 hete nem esőken hevesseggel tart. A szovjet főparancsnokság továbbra is kitar hatalmas veszteségei ellenére, ama távolabbi célja mellett, hogy visszacserezze Ukrajnát, ami Szovjet-országnak elengedhetetlen szempontjából annyira fontos, bár a itteni termés már német kézen van. A szovjet állandóan újabb tartalékokat és repülőezredet vet harcba. De ezek felszerelése és harci szeileme már nem a régi. A hetek óta tartó tömegtámadásokkal szemben az ellenállás természetesen a német katonákat is elképzeltetetlen követelmények elé állítja. Különösen a gyalogsági kötelek viselik a küzdelem legnagyobb terhet és valóságos emberfeletti teljesítenek. A német katona most is főlényes harcoknak bizonyult, akinek szívóssága és ellenállása ezzel az alattomos ellenséggel szemben vivott nagy csatában is bevált. Ez a küzdelem a hőstettek folytonos láncolata.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal déli és középső szakaszán tovább tartanak a súlyos és főként az ellenség szempontjából veszteségteljes harcok. A harcok a legnagyobb hevessegre emelkedtek azáltal, hogy főként a gyújtóponton mindkét részről sok páncélost és nagy légiereket vetettek harcba. Német tenger-alattjárók a nyugatszicíliai tengeren egy hajókaravánból kilöttek három gőzöst. Gyora német harci gépek Augusta kikötője elen intézett támadás alkalmával bombatalatokkal megromgáltak negy hajót. A Nápoly körüli harciterésben, valamint Szardínia felett német vadászok lelöttek 11 ellenséges gépet. A vadászok a földi légharítás az Atlanti-óceán és a megszállott nyugati területek felett, valamint a norvég partoknál négy ellenséges gépet lőtt le. Német tenger-alattjárók a Földközi-tengeren elsüllyesztettek három hajót, megromgáltak egy csapatszállítóhajót.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1191. közleménye: A Tirrheni-tengeren az angol tengerügyi hivatal részéről elvesztettek jelentős tenger-alattjárót augusztus

délután Rómában légiriadó volt, amely körülbelül egy óra hosszat tartott. Repülők bűgását lehetett hallani. A légvédelem nem lépett működésbe.

tus 14-én lette harcoképtelenné a Minerva nevű olasz korvet. Az angol hajó öt tisztje, köztük a parancsnok és 45 főnyi legénysége fogásunkba esett. Német repülők Augusta kikötőjében horgonyzó hajókat bombáztak, megromgáltak 3 gőzöst, egy cirkálót és egy különleges szállítóhajót. Ellenséges kötelek nagyobb csoportjai légitámadásokat intéztek Tarantó, Cosenza, Terni, valamint a ná-

Dániában a német hatóságok kihirdették a kivételes állapotot

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató jelenti Dániából: A német csapatok parancsnoksága az európai partok biztosításával kapcsolatban és az ellenséges ügynökök Dániában való fokozottabb tevékenységére való tekintettel kihirdették a kivételes ál-

polyi és cosenzai tartomány több helysége ellen. A légvédelem repülő 24 gépet, a légharító ütegek öt gépet lőttek le. Német repülők Szardínia felett elpusztítottak három vadászgépet.

Az elmúlt héten 101 angol-szász repülőgép pusztult el a földközi-tengeri hadműveletekben

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda értesülése szerint a jégstengeri arcvonalon működő német vadászkötelek augusztus 28-án a hajókísérőjük felé közeledő 24 bolsevista gép közül 10-et lelőttek.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az elmúlt héten a földközitengeri hadműveletekben együttvéve 101 angol-amerikai repülőgépet lőttek le. Szombaton a délolaszországi és szardíniai helységek ellen intézett támadások során az ellenség 32 repülőgépet veszített.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: A földközitengeri hadsintér felett a múlt héten 101 angol-amerikai repülőgépet lőttek le.

lapotot. Említésre érdemes zavaró esemény sehol sem történt. A vasárnap reggel kiadott hírdetmény szerint a közhatalóságok tisztviselői és alkalmazottai kötelesek szolgálati tevékenységüket loyálisan tovább folytatni. Nyilvános helyen öt személy-

„Független polgárok“

Elbájoló az a buzgóság és tanulságos az a legaprólékosabb részletekre kiterjedő pontosság, amellyel helybeli lapársunk Bartha hegylmes úr „független polgárainak“ nagyváradi mozgolódását tisztázza. Egyik előző számunkban ugyan a kolozsvári „Keleti Újság“ nyomán beszámoltunk arról, hogy nálunk is mozgolódnak a „független polgárok“ s nálunk is ugyanolyan elemek verik a dobát az új pártalakulat mellett, mint Kolozsváron. Ezt az állításunkat lapársunk szakértői hozzászólása után is fenntartjuk. A „független polgárok“ — úgy látszik — elégedetlenek azzal a propagandával, amelyet érdekükben kifejtünk és helybeli lapársunk „komoly“ hozzászólással szeretné lovagá ütni őket. Mert sokszor éppen csak az hiányzik egy mozgalom sikerének előfeltételéből, hogy senki sem foglalkozik komolyan vele. Helybeli lapársunk annyira szakértelmet és tárgyi ismeretet árul el a független nagyváradi viselt dolgairól, hogy néhány „rendezetlen vállású“ belső tagjának legalább „érdeklődő“ szerepét feltételeznünk kell. Ez abból is kitűnik, hogy az új párt nagyvezérkara meglátogatta lapársunk szerkesztőségét is. Ami a nagyváradi szervezkedést illeti, minden mosakó-

dás ellenére való az, hogy zsidó szervező ügynökök „dolgozzák“ a városi és rendezetlen vállásúkat irathoznak be. Hogy milyen lelkesedéssel fogadta Nagyváradi zsidósága az új pártot, amely minden további nélkül tagjai közé sorozza őket, arra nézve is jellemző éppen az a közölt nyílt levél, amelyet állítólag egy nagyváradi zsidó írt volna lapársunk szerkesztőjéhez s amelyben a nagyváradi zsidó arról panaszkodik, hogy a kolozsvári vezérkar névsora hiányosan jelent meg a fővárosi lapokban, amennyiben a jeles dr. Weisz Sándor nevét nem közölték. Az említett nyílt levél írója kitörő örömmel fogadja azt a demokratikus jellegű pártot, amely zsidókat is felvesz tagjai közé és csodálkozva kérde, hogy miért hallgatják el nevüket a sajtóban.

Már most: ami a helyi szervezkedés színezetét illeti, csak abban az esetben vonjuk vissza állításunkat, ha a helyi szervezők okmányokkal, azaz a tagok névsorával igazolják a zsidóság határozott rezerváltságát az új párttal szemben.

Egyébként további sikereket kívánunk a „független polgároknak“ s az új párt minden rendű, rangú és színezetű tagjának.

nél többet tartozhatnak. Minden gyűlés tilos. A sorozás beálltával van a záróra és ezzel megszűnik minden utcai közlekedés. Minden polgári hírközlés egyelőre tilos. A munkaszünetetés szünetén tilos. A fenti rendelkezés ellen vétők ügyében rögtönítélőbírók ítélik.

Vasa című finn lap a különbékéről

Helsinki. (MTI.) A Stefani jelenti: A Vasa című finn napilap azzal az angol-szász sajtóhadjárattal kapcsolatban, amely el akarja hitetni, hogy Finnország hajlandó különbékére, a következőket írja: Az amerikai lapok azt állítják, hogy békénk elsősorban Oroszországtól függ. Az amerikai lapok kijelentik, hogy jogunk van az életre, sőt különleges helyet kell elfoglalnunk, mégis azt akarják, hogy kíséreljük meg a különbékét Oroszországgal, hogy megállapíthassuk igazi szándékait. Mi jól tudjuk, hogy a kísérlet hova vezetne. Már jól ismerjük Oroszország velünk kapcsolatos szándékait, ebben szakértők vagyunk. Ha Amerikában elismerik, hogy jogunk van szabad népként élnünk, figyelembe kell venniük a mi megjegyzéseinket is. Értsék meg, hogy Oroszország terveit velünk kapcsolatban tökéletesen világosak és hiábavaló Oroszország jóindulatára számítani és megtenni ezt a kísérletet.

Burmánál 66 északamerikai repülőgépet lőttek le a japánok

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Attu japán védelemzőinek parancsnokát, valamint 14 tisztjét utólag előléptetésben részesítették. A japán védősereg annak idején tiszteres erővel szemben utolsó emberig védelemzte a szigetet és nagy pusztítást okozott az ellenségnek.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A Domci-irodának a délesendes-tengeri előretolt arcvonalon működő tudósítója jelenti: A japán légharító tüzércsapatok Bunánál a legutóbbi hetekben 66 északamerikai repülőgépet lőttek le. Valószínűen elpusztítottak további 15 gépet is.

Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: Washingtonba érkezett hírszerint Ujzélánd kormánya hivatalosan közölte, hogy Ujzélánd szárazföldi erői a háboru kitérése óta összesen 20.000 embert veszítettek.

Csalódás Londonban a quebeci értekezlet miatt

Zürich. (MTI.) Londonból jelenti a National Zeitung különtudósítója:

Londonban a hargulat nem hiánytalanul boldog. A quebeci értekezlet nyomán a bizonytalanság érzése támadt. Ehhez járul, hogy Churchill beszédét újból elhalasztotta. Londonban azon a nézetet vannak, hogy az akciók nem tartanak lépést a kezdődő őszi lombullással. A Daily Mail azt írja, hogy a csalódás a quebeci értekezlet miatt mindenütt kifejezésre jut. A Times szerint leginkább a háboru uáni berendezéshez fűződő aggodalom foglalkoztatja a közvéleményt és az ennek alapján kialakult benyomás az uralkodó.

Amszterdam. (MTI.) Mint az angol hírszolgálat jelenti, Eden külügyminiszter Quebecből repülőgépen elutazott Londonba.

Rengeteg gazdaságpolitikai tévedés és baklövés jellemzi az első világháború utáni időket

Ertékes útmutatók az átmenetgazdálkodás megszervezésére

Az átmenetgazdálkodás problémáinak szenteli a Magyar Gazdaságkutató Intézet új kiadványsorozatát. Ennek első kötete „Az első világháború gazdasági következményei” címet viseli. Hatalmas gazdaságpolitikai irodalomra támaszkodva, tömören és áttekinthetően rajzolja meg az 1914—18-as világháborút követő „átmenetgazdálkodás” történetét. Igen helyesen állapítja meg a kötet bevezetése, hogy az első világháború utáni átmenetgazdálkodás leírását nem lehet 1920-szal lezárni. Tulajdonképpen beletartozik az egész 1918—1939-es időszak két világháború között és talán úgy lehetne összefoglalni ennek a korszaknak az értelmét, hogy az elmulasztott lehetőségek és a végzetes közgazdasági hibák sorozatának kora volt.

Tehát, ha most áttekinthetjük a Gazdaságkutató Intézet tárgyilagos kalauzólása mellett ennek a két, idegfeszültséggel teljes évtizednek a gazdasági eseményeit, akkor tulajdonképpen útmutatót kapunk arról, hogy milyen hibákat nem szabad elkövetni a mostani háborút követő átmenetgazdálkodásban, hogy elkerülhessük az újabb gazdasági katasztrófákat, amelyek matematikai biztonsággal ismét társadalmi és politikai földrendésekhez vezetnek.

Az adatgazdag kötet gondolatmenetének kiindulópontja Bogart illinoisi egyetemi tanár megállapítása, hogy az 1914—18-as világháború összes közvetlen és közvetett kiadásai kerekén 350 milliárd dollárt tettek ki. Ehhez kapcsolódnak azok a struktúráis változások, amelyek a háború következtében a világgazdaságban lejátszódtak. Ide tartozik a háborús iparok túlméreteződése Európában, a tengerentúli ugrásszerű iparosodás, valamint a tengerentúli mezőgazdaság túlfejlődése, ami azután egyes úton vezetett a nagy agrárválsághoz az 1920-as évek végén.

Természetesen külön fejezet foglalkozik a múlt háború pénzügypolitikai következményeivel, amelyeknek jelentőségét drámai mivoltánál fogva a gazdasá-

gi közvélemény fontosságát messze meghaladó mértékben túlbecsülte. Tragikus erővel bontakoznak azonban ki azok a fejezetek, amelyek a nemzetközi együttműködésre irányuló kísérletek meghiusulásán keresztül a vámpolitikai harcok kiéleződése során eljuttatták a világgazdaságot a nagy válsághoz, amelyből már csak a fegyverkezési konjunktúra segítségével tudtak az egyes nemzetgazdaságok kiemelkedni.

Megállapította a polgármester a géperejű bérkocsik viteldíját

Hitelesített táblázaton, jól látható helyen kell elhelyezni a viteldíj kimutatását

Nagyvárad thj. város polgármestere 25.336—1943. szám alatt az alábbi határozatot hozta:
A m. kir. Közlekedési Miniszter 33.222—1943. sz. rendeletében foglalt felhatalmazás alapján Nagyvárad thj. város területén 1943. évi augusztus 24-től kezdődően a következőképpen állapítom meg a géperejű bérkocsik viteldíját:

A közhelyről induló berautók (taxik) viteldíját:			
Ha az óra	Fizetendő	Ha az óra	Fizet
0.40	0.62	7.60	11.84
0.60	0.94	7.80	12.16
0.80	1.24	8.00	12.46
1.00	1.56	8.20	12.78
1.20	1.86	8.40	13.08
1.40	2.18	8.60	13.40
1.60	2.50	8.80	13.72
1.80	2.80	9.00	14.02
2.00	3.12	9.20	14.34
2.20	3.42	9.40	14.64
2.40	3.74	9.60	14.96

Szabályozták az állati erővel folytatott teheráru-fuvarozás legmagasabb díjait

54 és 80 fillé egy mőzsa teher fuvardija

Nagyvárad thj. város polgármestere 24.717—1943. szám alatt az alábbi határozatot hozta:

A m. kir. Közlekedési Miniszter ur 39.600—1924. sz. rendeletében foglalt felhatalmazás alapján Nagyvárad város területére f. évi augusztus hó 24-től kezdődőleg a Kereskedelmi és Iparkamarával egyetértőleg az alábbi fuvardijakat állapítottam meg:

I. Napszámfuvar:

- Kétféle fuvarnál:
 - egésznapos fuvardij 46 P.
 - félnapos fuvardij 27 P.

2. Egylovas fuvarnál:

- egésznapos fuvardij 34 P.
- félnapos fuvardij 20 P.

A megállapított fuvardijaként teljesítendő fuvarozási idő: egésznapos fuvardijnál 10 órában, félnapos fuvardijnál 5 órában állapítom meg.

Ezt az időt meghaladó igénybevétel esetén óránként 4.— pengő túlóradíj felszámítást engedélyezek. Ezek a fuvardijak úgy a nyári, mint a téli időszakban felszámítható legmagasabb fuvardijak.

Hasznos fuvaridő alatt a fuvarozással eltevért tényleges munkaidőt kell tekinteni a munkahelyre való érkezéstől, az onnan való eltávozásig.

II. Szakmányfuvar:

A város területén szállított valamennyi árucikkre (ideértve a tüzelőanyag, liszt, gabona, piaci és pálvandvari fuvarozást is) q-ként 54 fillérben állapítom meg. A MÁV díjszabásában terjedelmesnek jelzett áruk q-kénti fuvarozását 80 fillérben állapítom meg.

A rengeteg gazdaságpolitikai tévedés és baklövés lényegét világosan foglalta össze Gustave Cassel, a nagy svéd közgazdász, mikor megállapította, hogy az egyik oldalon jövátételt és háborús adósságokat, míg a másik oldalon a hitelező államok elzárkóztak az elől, hogy a fizetést árukban vagy szolgáltatásokban fogadják el.

Igy következtek be a világgazdaságot szétdaraboló anarchikus törekvések, amelyek végül is a világgazdaság részre szakadását eredményezték. Összefoglalóan a Gazdaságkutató arra a következtetésre jut, hogy Európa gazdasági életét két évtized alatt körforgást végzett és visszaérkezett oda, ahonnan a gazdasági desorganizáció erői elindultak s ez mindennél jobban jellemzi azt a zsákutcát, amiben az európai gazdaságpolitika a két világháború között jutott.

BODA BOR SKA

tanár **szeptember elején a zenetanítást** megkezd. Jelentkezni lehet naponta délelőtt **9—11 ig.** Nagy Sándor u. 6. alatt.

Sertészárlatot rendeltek el Nagyvárad város területén

Nagyvárad thj. város I. foku állategészségügyi hatósága 26.822—1943. kig. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. városban a sertéspestis fertőző betegségének járványos uralgása folytán az állategészségügyi törvény 100.000—1932. F. M. sz. végr. rendeletének 471. §-ához képest a város egész területére visszavonásig sertészárlatot rendeltek el, amely szerint:

- A helybeli sertések kivételét megtiltom.
- A városterületi sertésforgalomban mindazon udvarok, illetve egyéb helyek zárlatát fenntartom, rajuk vonatkozólag sertések kihajtását, kiszállítását, illetve sertéseknek oda behozatalát, beállítását megtiltom, amelyben sertések pestisben, vagy annak gyanújában megbetegezők, levágattak, vagy elhullottak és a városi hatósági állatorvos azokat a helyzárlat alól feloldottnak nem nyilvánította.

Közös sertéslegelőre csakis az egy-éven belül sertéspestis ellen védőtoltott sertések hajthatók ki.

3. A városi sertésvásárok tartását felfüggesztem.

4. A városon és határon keresztül más községből hajtani, vagy szekéren, gépkocsin át szállítani szándékolts sertések megállás, etetés és itatás nélkül hajthatók, illetve szállíthatók.

E tilalmakkal szemben indokolt rendkívüli esetben előzetes engedélyem alapján kivételnek helyt adok. Az érdekeltek a városi hivatalhoz fordulhatnak.

A tilalom ellen vétőkkel szemben a rendőri büntető bírói eljárást folyamatba teszem.

Ingyenhelyet kapnak a hadiárva és internátusokban és iskolákban

Budapestről jelentik: Az Országos Hadigondozó Szövetség érintkezést keres a különböző nevelő intézetekkel, internátusokkal, iskolákkal, szakiskolákkal és ezekben a hadiárva részére helyet biztosít. A felvételt az édesanya, illetve az „Adjunk apát a hadiárvának” nevű mozgalom révén kijelölt pártfogó apa javaslatára és a családról felvett részletes környezet-tanulmány alapján történik.

A lefoglalt helyek a hadiárva névre **ingyenesek**. Elismeréssel kell megjegyezni, hogy több intézmény ezek között elsősorban az Országos Gyermekvédő Liga jelentékeny számú hadiárva nevelését vállalta el a saját terhére.

Megjegyzni a Szövetség, hogy az Országos Hadigondozó Szövetség a honvédelmi árvaakat, továbbá eltűnt, vagy fogságba jutott katonáink gyermekeit a hadiárvaikkal egyenlő elbánásban részesíti. A hadiárva nevelésének ügye szinte napról-napra épül és tökéletesedik.

A telepről induló géperejű gépkocsik viteldíját pedig a következőkben állapítom meg:

a) **Kiskocsiknál** (1000 cm³-ig, vagy 2 hengeres gépkocsiknál hengerűrtartalomra való tekintet nélkül) km.-ként 67 fillér.

b) **Középkocsiknál** (1000 cm³-n felül a vezető ülésel együtt, 4 ülésel) km.-ként 84 fillér.

c) **Nagykocsiknál**. (hengerűrtartalomra való tekintet nélkül, 5 vagy többszemélyes ülőhellyel) km.-ként 100 fillér.

A várakozási díjak félóránként legfeljebb 1.20 P-t tehetnek ki. — minden megkezdett félóra teljes félórának számít.

Utasítom a géperejű bérkocsi tulajdonosokat, hogy hitelesített táblázatot a bérkocsiban jól látható helyen helyezték el a telephelyes bérkocsikkal a minősítésnek megfelelő egyféle viteldíjjelző táblázat helyezésére.

Hirdesse a Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári osekkszámunk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Rádióbeszédet mond a pápa a háború negyedik évfordulóján

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Stefani-iroda jelenti XII. Pius pápa szeptember elsején a vatikáni rádió útján üzenetet intéz a világ népeire.

Róma. (MTI.) Mint a Vatikánvárosból jelentik, a pápa rádióbeszéde a háború negyedik évfordulója alkalmával szeptember elsején 13 óra 15 perckor lesz és körülbelül negyedórát tart.

Róma. (MTI.) Mint a Vatikánvárosból jelentik, a pápa kihallgatáson fogadta Maglione bíboros államtitkárát.

Hitler fogadta az új román követet. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hitler Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében fogadta Jon Gheorghe ujonnan kinevezett román követet, aki átadta megbízólevelet és elődjének lemondólevelét.

MEGKEZDIK A FŐVÁROSI FABRIKÁK ISKOLÁK ÉPÍTÉSÉT. Jelentették, hogy a főváros az építőanyagokban jelentkező hiány miatt fabrikáskolát kénytelen építeni. A fabrikáskolák tervei elkészültek, úgyhogy az építkezés a legközelebbi időn belül megkezdhető. Az Agyag utca és a Tomory utca sarkán épülő barakskola terveit Jánosky Béla, a Hajdu- és Fáy utcák sarkán építendő két polgári iskola terveit Szabó Jenő és Németh Pál építésszerkesztők (Magy. Tud.)

Az Immaculata-intézet polgári leányiskolájában a felvételi, különbözeti és javítóvizsgák szeptember 2-án lesznek. A vizegzők 2-án 8 órakor jelentkeznek. Az intézetben a tanítás november 3-án kezdődik.

Kittinó szórakoztató műsorral lepték meg a sebesülteket szombaton délután. Szombaton délután kellemes szórakozást nyújtott az Erdélyi Párt régi körzete a sebesült honvédeknek, az 559-es hadikórház udvarán. *Tabéry Géza* író bevezető szavai után, valamint a nagyváradi koncertzenekar és a MÁV-Turul egyesített énekkara által intonált Himnusz után kezdetét vette a színes és jókedvre derítő műsor, amelyben a derűt és jókedvet a két kittinó műkedvelő komikus, *Nosz Andor* és dr. *Gedeon* szolgáltatták. A zenei részt a MÁV-Turul zeneegylet dalköre *Kovács Győző* karnagy vezényletével és a nagyváradi Koncertzenekar, *Biró László* karmester vezetésével töltötte ki. A dalkör magyar dalokat, a zenekar pedig klasszikus operettzenét adott elő nagy sikerrel. A műsor végén egy sebesült katonát mutatványokkal bövítette meg az az amugy is gazdag műsort. A sebesült katonák kellemesen szórakoztak és még sokáig nem fogják elfelejteni ezt a kellemes délutánt. (ermi.)

Mi jobb, mint egy korsó sör?
 Kéthárom korsó Kupa sör!
DREHER-HAGGENMÄCHER GYÁRF. M. NY.

AMI NÉLKÜL NINCS HADVISELÉS eimmel érdekes cikket közöl a „Magyar Katonajás” legújabb száma a hadsereg anyagi ellátó szolgálatáról. Ezenkívül vezetőhelyen közli a Kormányzó Úr Öfóméltósága legfelsőbb kéziratát. Részletes beszámoló ad a hadnagyvadásokról. Emellett érdemelnek még „Az ember és az acél harca” és a Szent István-napi ünnepségekről írt cikkek, valamint az elmúlt hét hadieseményeinek összefoglalója és a nemzetvédelmi jegyzetek. A tizenkötoldalas „Magyar Katonajás” gazdag tartalommal, képes melléklettel kapható mindenütt. Ára 10 fillér.

Brazília elismerte a francia felszabadítási bizottságot. Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat jelenti, Brazília elismerte a francia felszabadítási bizottságot.

Uruguay külképviseletet küld Moszkvába. Madridból jelentik: (MTI) Montevideoból érkezett hírek szerint az uruguayi kormány külképviselet Moszkvába küldését határozta el.

Tolnay Klári, Bulla Elma, Páger a legszebb magyar filmben
Férfi-hűség
 Hétfőn utoljára: Keddtől az APOLLO-ban
Kadétszerelmem

BELVÁROSI Hétfőn utoljára:
Alomkeringő
 Következik: **Leányálmok**

Szlovákiában csak kísérteles esetben kapnak a zsidók utazási engedélyt. Pozsonyból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A belügyminiszter újabb korlátozta a zsidó utazását. A zsidók eszerint a jövőben nem utazhatnak és nem hagyhatják el állandó lakhelyüket. A belügyminiszter csak kivételes esetekben ad utazási engedélyt. A fellebbezések ellen vétőket munkatáborba viszik.

POLGÁRI FOGYASZTÁSI CIKKEKET CSAK JÓVAL A HÁBORÚ UTÁN TUDNAK SZÁLLÍTANI AZ ANGOLSZÁSZOK. *Kairóból jelentik:* Robert Casey közlekedési angol miniszter kedden Kairóban kijelentette, hogy a Közép-Kelet polgári közszükségleti cikkeivel való ellátása Anglia részéről még hosszú ideig nem jöhet számításba. Hangsúlyozta, hogy a Földközi-tengeren át való szállításokat két okból nem lehet újra megindítani: először sem Nagybritannia, sem az Egyesült Államok nincsenek abban a helyzetben, hogy ilyen cikkeket állítsanak elő, másodszor a polgári közszükségleti cikkeket szállításra szükséges hajóteret csak majd jóval a háború után lehet rendelkezésre bocsátani.

Nagy tűz pusztított az ország több helyén. Szolnokról jelentik: (MTI) Szombatról vasárnapra virradó éjjel tűz pusztított Faragó Sándor papirkereskedő raktárában. A tűzoltók csak megfeszített munkával tudták a tüzet lokalizálni. A kár 10 ezer pengő. — Bajáról jelentik: (MTI) Bácsalmáson a gróf Teleki uradalomban kigyulladt és leégett husz hold akácerdő. A tüzet a nagy meleg folytán bekövetkezett önyulladás okozta. — Esztergomból jelentik: (MTI) Az esztergommegyei Lidád községben Bajza József ottani lakos ezérűje eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűz gyorsan tovább terjedt és a szomszédos házak is tüzet fogtak. A kár mintegy 250.000 pengő.

Elköltöztek a gólyák. Kiskunhalasról jelentik: (MTI) A napokban költöztek el a gólyák, egy héttel később, mint az előző években.

25.000 látogatója volt első nap az izmiri kiállítás magyar pavillonjának. Izmirből jelentik: (MTI) Szombaton este a török igazságügyminiszter ünnepélyes keretek között, számos előkelőség jelenlétében nyitotta meg a nemzetközi kiállítás magyar csarnokát. Az előkelő vendégek több, mint egy óra hosszat időztek a magyar csarnokban. Az igazságügyminiszter látogatása előtt a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. — Izmirből jelentik: (MTI) Pénteken nyílt meg az izmiri város magyar pavillonja. Az első nap mintegy 25.000 látogatója a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a magyar pavillon kiállítási anyagáról. — Izstanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Szaradzeoglu miniszterelnök szombaton reggel elutazott Izstanbulból, hogy meglátogassa az izmiri városi sark.

Az Actio Catolica 109. sz filmkritikája

„ANYAMASSZONY KATONAJA”. Katonatárgyu, jóízű magyar film, nevelő céllal, erkölcsi kiskiklás nélkül.

„KÖLCSÜNADOTT ÉLET”. Sokszor az értelemelenségig menő, értelmes magyar film, egészen lehetetlen lélektani beállításokkal.

„MA ESTE SEMMI UJSÁG”. Fél igazságokon és állgasságokon felépült szerelmi történet az erkölcsi lápból, melyet a helyes megoldás sem tesz elfogadhatóvá.

Gyermekparalízis-járvány Csikágóban

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Csikágóban gyermekparalízis járvány tört ki. A benuulások száma 286-ra emelkedett. A legutóbbi 21 beteg közül 9 felnőtt.

Tizenkettedik gyermekét keresztelték egy nagyváradi munkásnak.

Nagyvárad, augusztus 30. Megható jelenet színhelye volt vasárnap a váradvelencei római katolikus templom. Ezen a napon keresztelték meg ugyanis *Zitzmann Ferenc* plébános *Kiss Imre* malommunkás tizenkettedik gyermekét. A tizenkettedik gyermek leány és a szent kereszttségben az Erzsébet nevet kapta. *Kiss Imre* egyébként a Várad Malom R. T. munkása. A keresztapai és keresztanyai tisztet a Várad Malom tulajdonosa, *Cseuz Gyula* mérnök és neje töltötték be.

Teljes üzemszünet a Rimanóczy-fürdőben

A Rimanóczy-fürdőben folyó alakítási munkálatok szükségessé tették, hogy rövid időre a fürdőüzemet teljesen leállítsák. Az üzemszünet f. hó 29-én, vasárnap kezdődött. — Ol az időponttól kezdve mind a a kad-fürdő, mind a gőzfürdő működése szünetel. A fürdő üzembeküszézését ismét hírlapi úton közöljük a közönséggel.

Ipartestületi hírek

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy folyó hó 31-én, kedden este fél 8 órakor taggyűlést tart. Felkérjük a szakosztály minden tagját, a napirend fontosságára való tekintettel, saját érdekében mindenki okvetlen megjelenni sziveskedjen. Elnökség.

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy azon iparosok, kik az augusztus havi faszénutalványukat nem vették át, a szakosztály irodájában azok átvétele végett okvetlenül jelentkezzenek. Elnökség.

Alulírottak melyen megrendelve a súlyos csapástól, fájdalommal telt szívvel jelentjük, hogy

Kemény Vida

a Kemény Testvérek cég alapító tagja és szenior főnöke folyó hó 28-án 72 éves korában munkas életét váratlanul befejezte.

A megboldogult földi maradványait f. hó 30-án, délután fél 4 órakor fogjuk Nagyszalontán a gyászháztól a római katolikus szertartás szerint a helybeii temetőben nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 31. napján, kedden délelőtt 9 órakor lesz az elhunyt lelkiüdvéért bemutatva.

Nagyszalonta, 1943. augusztus hó 29.

Özv. **Kemény Vidáné** született **Pfeil Zelma** felesége. **Dr. Kemény Tibor** és neje **Blückner Hildegárd** fia és menyje. **Kemény Olga** férjezett **Kletsh Johannesné** és férje **Kletsh Johannes** leánya és veje. **Kemény András**, **Kemény Tibor** és **Kletsh Gerda** unokái. **Özv. Kemény Artúrné** született **Gahringer Anna** menyje. **Kemény Regina** férjezett **Nagy Ferencné** húga, valamint kiterjedt gyászoló család és rokonság.

Tudja-e Ön...

... hogy Mándi országában, India számtalan országának egyikében, még máig is divatban maradt a feleségvásárlás ősi szokása, még pedig abban a formában, hogy a vételár a menyasszony súlyához igazodik? Aki ebben az országban vagyonával akar dícselkedni, még ma is úgy fejezi ki magát, hogy ha akarja, akár egy százkilós asszony luxusát is megengedheti magának.

... hogy a múlt században egy illemkönyvi még azon a véleményen volt, hogy otthon, a fürdőszobában való fürdés közben sem illendő az inget levetni? Azoknak, akik mégis kellemesebbnek tartották az ingnélküli fürdést, közvetítő megoldásul a kényes erkölcsész azzal a tanáccsal szolgált, hogy a vizet méz hozzáadásával tegyék átmenetlenszűvé.

... hogy az üzbék szokása szigorúan megköveteli, hogy a leányok hajukat se több, se kevesebb, hanem pontosan ötven csopba fonják? Az iratlan törvény a hajfonatok vastagságát is szabályozza: nem lehetnek vastagabbak a patkány farkánál.

... hogy a jegygyűrűt divatbajította idején még a balkéz gyűrűsujján viselték? A szokásnak az a régi hiedelem a magyarázata, hogy ezt az újat egy úttörő közvellenül a szívvel, az érzelmek székhelyével köti össze.

... hogy régen a lövészversenyek alkalmával a cél tábla közepébe gyakran seget vertek? Aki a fekete kört eltalálta, egyben a „szöveget is fején találta”. Innen származik a kifejezés is.

Agyonütötte a villanyáram. Balatonfüredről jelentik: (MTI) Kerecsényi Károlyné, a balatonfüredi Fogás vendéglő tulajdonosának felesége, lakásában megérintette a nem fedett villanyvezetékét. Az áram azonnal halálát okozta.

APROHIRDETÉSEK

Adás-véte?

Barokk stílusú ebédlő, íróasztal, harmas előszoba szekrény, 4 m. Aszmuzeum szőnyeg eladó. Cim a kiadóban. 586

A nagyvárad Vendéglátó Iparosok szodaviz gyárat keresnek megvételre. Ajánlatokat a titkári hivatalba kérik. Nagyvárad, Szent László-tér 4. szám Szep-palota 613

Zsákvarrógépet, használt, jókarban levőt megvételre keres a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6 sz. Telefon 12-31. 620

Egy darab kétfogatu tábláskocsi, egy darab kézikocsi eladó, Papp Kovácsnál Szeptember 6-utca 2. szám. 618

Allás' nyec

LAPKIHORDÓT keresünk gyakorlatban előnyben. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Tangóharmonikát 80 bögőset, kifogástalan állapotban vennék. Érdeklődni: Rimanóczy-szálloda portájánál, kedden, szerdán délután 2-4. 626

Gobelin és mozaik festők állandó munkára felvételnek. Szabadság-utca 10. ajtószám 9. 612

Tanulóleányt jó családból felvételre szalon, Rákóczi-ut 21. 608

SPORT

Győzött a NAC a második bajnoki fordulón is

Nagyvárad—Kolozsvár 4:1 (2:0)

Lantos játékező sávjára fél óra után néhány perccel a következő felállításban kezdenek a csapatok:

NAC: Vécsey, Mészáros, Onody, Szegedi, Jubász, Deményi, Kovács II., Lóránt, Sárvári, Bodola, Tóth III. **KAC:** Márki, Szaniszló II., Vass, Páll, Szántai, Farkas, Bozó, Radnay, Véczi, Beke, Tolnai.

Kolozsvár választ és a NAC kezd. A zöld-fehérek azonnal támadásba is lendülnek, s már az első percekben Deményi szabadrúgása, majd Sárvári és Tóth III. lövései veszélyeztetik Márki kapuját.

A 11. percben éri el első gólját a NAC. Tóth Matyi lefut, szögletre szerelik. A sarokrugást szépen iveli be s a jól helyezkedő Szegedi laponas a jobb alsó sarokba helyezi. (1:0.)

Újra feljön a KAC, de ismét csak sarokrugásig futja az erejéből, igaz, hogy az is kapu mögé kerül.

A 31. percben Tolnai fut le, bead, de Vécsey szíven lehuzza. Majd Mészáros rombol szét egy KAC-támadást biztos főlénynyel. S ezután ismét a NAC támad sötét gólt is lő a 34. percben.

Sárvári Lórántot szökteti, az összekötő a jobbszélre verekszi át magát, onnan beivel és a már helyén lévő Kovács II. szinte visszintenes uszva a levegőben, ritkán látott szép Csuka-ugrással fejeli be a bal alsó sarokba. 2:0.

A 38. percben ellentámadásba megy át a KAC Véczi—Beke összjátékával. De a nagy kavardáson kívül semmi sem történik a zöld-fehérek kapuja előtt.

A II. félidőben nagy lendülettel kezd a KAC és sorozatos támadá-

sokkal veszélyezteti a Vécsey kapuját.

A 15. percben Lóránt indít el egy labdát, Szegedi — Sárvári — Bodola az utja végül is Dudus közlelő védhetlenül levágja a harmadik gólt. 3:0.

Ezzel ismét a NAC támad többet. Kovács II. hatalmas kapufát lö. Majd Lóránt durrant mellé. A 17. percben Bodolát a 16-on belül Páll kézzel fogja. Lantos játékező haladéktalanul 11-est itél. Tóth Matyi azonban a bal kapufa tövének vágja a labdát.

A 29. percben támad a KAC. Véczi kitör, Onody a 16-on belül akasztja, a csatár elesik (volt benne jóadag műesés is) és Lantos 11-est itél. A büntetőt Beke biztosan a jobbsarokba vágja. 3:1.

Nem sokáig tart azonban az öröm a KAC-nál, mert kezdés után Bodola kitör, átjátssza magát az egész védőfal elé, és szép egyéni akcióból közelebb kerül a negyedik gólt. 4:1.

Tovább támad a NAC, még két nagy gólhelyzet veszélyezteti Márki kapuját, de az egyiket Tóth III., a másikat Kovács II. puskázza el. A KAC még mindig nem adja fel a küzdelmet, de nincs ideje már szépíteni az eredményen, mert vége a játéknak.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Egyéb eredmények:

- Gamma—SalBTC 4:2 (3:1).
- Ujvidék — SzVSE 1:1 (1:0).
- Vasas — Szolnok 1:0 (1:0).
- Kispest — Ujpest 4:2 (2:1).
- BSzKRT — DiMAVAG 2:1 (0:1).

A fenti mérkőzések alapján a bajnoki táblázat jelenleg így néz ki:

1. Kispest	2 2 0 0 7:2	4
2. Nagyvárad	2 2 0 0 9:3	4
3. Gamma	2 1 1 0 6:4	3
4. Ferencváros	1 1 0 0 5:2	2
5. Csepel	1 1 0 0 4:3	2
6. DVSC	2 0 2 0 1:1	2
7. SzVSE	2 0 2 0 1:1	2
8. Vasas	2 1 0 1 3:5	2
9. SalBTC	2 1 0 1 5:6	2
10. Kolozsvár	2 1 0 1 4:5	2
11. Elektromos	2 1 0 1 2:4	2
12. Ujvidék	2 0 1 0 3:4	1
13. BSzKRT	2 0 1 1 4:5	1
14. Ujpest	2 0 1 1 4:6	1
15. DiMAVAG	2 0 0 2 2:5	0
16. Szolnok	2 0 0 2 2:6	0

Kitűnően sikerült a NAC-KAC előtti atlétikai bemutató

A NAC—KAC mérkőzés előtt a NAC atlétikai szakosztálya atlétikai bemutatót rendezett melynek eredményei a következőképpen alakultak: **Gerelyhajítás:** 1. Bényei PEAC 59.25 m. 2. Krupka NSE 56.65 m. 3. Nagy László ifi GyAC 40.65 m. **Magasugrás:** 1. Csordás Tibor GyAC 165 cm. 2. Gáll NSE 160 cm. 3. Csapó NSE 150 cm. 4. Bitter Kisok 150 cm.

110 m.: 1. Krupka NSE 11.5 mp. 2. Csordás GyAC 12 mp. 3. Csapó NSE 12.2 mp. 4. Báthory Kisok 12.5 mp.

1500 m. előnyverseny: 1. Gáll NSE 4.20.2 p. 2. Nagy János NSE 4.23.2 p. 3. Gyurich Kisok. 4. Török Levente. Gáll Nagynak 50 méter és a többi indulónak 110 méteres előnyt adott.

4x100-as váltófutásban: 1. NSE csapata 49 mp. 2. Gyáripári 49.1 mp. 3. Kombinált 52.6 mp.

MAV—NMK-Törekvés 6:1 (2:0)

Szép közönség előtt zajlott le vasárnap délelőtt az erzsébet-ligeti pályán a MAV—NMK Törekvés első bajnoki mérkőzése, mely a vasutasok győzelmével végződött. A mérkőzés részleteiről holnapi számunkban számolunk be.

Kikapott a Ferencváros Zágrábban

A vezető gólt az első félidő 43 percében érte el a horvát csapat Kacián révén. A második félidő 16 percében Sárosi Béla kiegyenlített és a 23. percben Onody a vezetést is megszerezte. Három perc múlva a horvátok kiegyenlítettek és a 30. percben ismét Kacián lö gólt, majd a negyvenedik percben ugyancsak Kacián állította be a végeredményt. A horvát csapat sokkal lendületesebb volt, mint a Ferencváros. A Ferencvároshól kimagaslott Sárosi Béla játéka.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Főszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. kortorgogepen Nagyvárad, Sziglyi Dező-utca 3. szám.

Allás' keres

Allást keres két intelligens nő. Középkorú, végzettségű, garanciaképes. — Pénztárhoz, nagyobb üzletbe kiszolgáló, orvos mellé, vagy ehhez hasonló bármilyen állásba. Címem Szatmárnémeti Kics G., Mussolini-u. 4. „Csizkecég”. 627

Különféle

Fertőtlenítést, poloska moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenhol felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Angorából, gyapjuból, kötöttzvettert, gyermekmakkot, gyönyörűen javítok, alakítok. Bontott szvettert, harisnyát újjá átkötök, Bodáné kézimunkaüzlet, Kossuth-utca 18. 625

Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen. „Hitelszövetkezettel”, Bethlen István-u. 6. kapható. 603

Kerese Beniczki (Kállai) Ernő volt pénzügyi tisztviselő, bukaresti menekült tartózkodási helyét. Aki tud róla, értesítse öv. Mitykó Lajosné, Budapest XIV. Szugló-u. 86. I. em. 610

Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetését, vezetését, felülvizsgálását ügyvitel szervezését és felülvizsgálását szakszerűen és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Oktatás

Középkorú tanulókat előkészíték, gyakorlattal. Sztaroveszky-u. 42. Értekezni 2-4 között. 617

Gimnázistákat nagy gyakorlattal rendelkező középiskolai tanár szeptember és október hónapokban a következő iskolaévre felelősséggel előkészít, Cim a kiadóhivatalban. 615

Ingatlan

Eladó több bekoztethető magánház, berház és üzletház, telkek, szőlők Patayné, Szigligeti-u. 12. 493

Három kis hold erdő eladó, Cim a kiadóban. 585

Lakás

Kerese 2 szobas, konyhas lakást a nagyállomás közelében. Cimeket a kiadóba kérek, Ügynököt díjazok. 66

Elveszett

Felkérem az i. t. kereskedőket, hogy ha Honfi Jenő nevű kenyérgéggel megy vásárolni valaki, ne szolgáljanak ki rá es értesítsenek a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában. A jegy beszolgáltatója 10 pengő jutalmat kap.

Kavéházakban es vendéglőkben kérjék Magyar Lapok at.